

RECHT VOOR PALESTIJNEN EN JODEN

Ik was een jongen van 12 jaar toen in 1967 de Zesdaagse Oorlog uitbrak. Voor zover ik mij kan herinneren, werd hier het fundament gelegd voor mijn interesse voor geschiedenis en politiek. Intensief volgde ik het nieuws. De Arabische legers werden in de pan gehakt en het kleine Israël kwam als overwinnaar uit de bus. Bijna geheel Nederland stond als één man achter de Joodse staat.

nuancering

Dat laatste is allang niet meer het geval. De meeste Nederlanders zijn veel genuanceerder gaan denken, mede ook door de vernedering en onderdrukking van de Palestijnen die nu al decennia duurt. Het huidige Israël vormt een smeltkroes van culturen en godsdiensten. Joden en Palestijnen hebben fundamenteel verschillende belangen en zij hebben een totaal verschillende kijk op de geschiedenis. Voor joden is de staat Israël verbonden met Bijbelse beloften of

het zionistisch ideaal van een vrij land voor de Joden. Na de Hitlerbarbarij was de Joodse staat een veilige haven in een vijandige wereld. Voor de meeste Palestijnen vormt Israël echter het product van westers antisemitisme en kolonialisme. Hun verhaal is doortrokken van verdrijving en machteloze woede.

monster

Begin deze maand sloeg een Palestijns monster hard toe. Meer dan 1200 joodse mensen werden wreed vermoord. Vanuit blinde haat werden kinderen voor de ogen van hun ouders gedood, meisjes verkracht en mensen in het wilde weg neergeschoten. De beelden die wij zagen, waren schokkend en maakten intens verdrietig en moedeloos. Maar het is duidelijk dat het monster niet uit de lucht is komen vallen. Al decennia is de Palestijnse haat ten opzichte van de Joodse staat gevoed. Steeds weer geweld en nieuw geweld van beide kanten. Waarbij moet worden aangetekend dat de laatste 15 jaar 20 keer zoveel Palestijnen omkwamen dan joodse burgers. Israël zoekt veiligheid door de creatie van een vesting en snoeiharde reacties als een joodse burger door terroristen wordt gedood. Iedere dag groeit bij de tegenpartij woede en wrok door het onrecht dat hen wordt aangedaan.

oorlog is nederlaag

Tot op de dag van vandaag zien wij wederzijdse haat en bloed-

vergieten. Maar langs deze weg zal nooit een oplossing voor het conflict tussen Joden en Palestijnen worden gevonden. Geweld in het klein en in het groot is altijd een nederlaag. Paus Franciscus wees daar nog recent op. Wij moeten hopen dat in het land, waar Jezus zijn Evangelie van vrede en verzoening heeft verkondigd, de ogen open zullen gaan. En dat de extremisten aan beide kanten tot bezinning komen. Alleen ontmoeting en onderlinge dialoog zullen immers een uitweg uit de ellende kunnen bieden.

tragiek

De toestand in het huidige Heilig Land roept een gevoel van tragiek op. De veilige haven waarnaar veel Joden hebben verlangd is helaas een ommuurde vesting geworden. Bijna onbereikbaar ver weg lijkt de vrede voor Jeruzalem. De stad van vrede is op dit moment eerder een stad van onderling wantrouwen en regelmatig geweld. Gelukkig zijn er in het huidige Heilig Land ook vreedstichters actief. Er zijn joden, christenen en moslims die in de schoenen van een ander durven te gaan staan. Bij een conflict is dan bijna altijd de helft al gewonnen. De weg van verzoening zal echter lang en moeizaam zijn. Te lang duurt de strijd al en te veel slachtoffers zijn te betreuren. Het zal lang duren voordat Joden en Palestijnen elkaar werkelijk vertrouwen en in onderlinge harmonie zullen kunnen samenleven. Gods Geest kan versteende harten zacht maken

en impasses tussen verschillende volkeren doorbreken. Christenen zijn blijvend verbonden met het Heilig Land. God heeft daar de wereld in Jezus Christus aange- raakt. Bidden wij voor alle inwo- ners van het Heilig Land, ver- deeld door gelovige, politieke en economische verschillen maar tegelijkertijd verbonden in Abra- ham.

Mgr. dr. Gerard de Korte

Agenda

november

(n.b. ma-vr 8.30 u Eucharistie in de kathedraal tenzij anders ver- meld)

- 1 **Allerheiligen**
Eucharistie in de kathedraal
- 2 **Allerzielen**
8.30 Eucharistie, kathedraal
10.00 Eucharistie, Orthen
12.00 stafvergadering
- 3 14.00 inspiratiedag KVO, Oss
16.00 familiepastoraat
- 4 10.30 diaken- en priester- wijding, kathedraal
- 5 Eucharistie
- 6 11.00 permanente raad
- 7 11.00 emeriti-bezoekers
14.00 benoemingencommissie
- 8 20.00 lezing, Berkel-Enschot
- 9 10.00 stafvergadering
14.00 dekensvergadering
- 10 10.00 Bossche gesprekskring
14.00 netwerk katholieke vrouwen
- 11 Eucharistie dovenpastoraat
- 12 Eucharistie
14.30 Zwanenbroederslezing
- 13 14.00 'Laudato si alliantie'
- 14 11.00 bisschoppenvergadering
- 15 studiemiddag Sint-Janscen- trum
- 16 10.00 stafvergadering
15.00 Dies Natalis Tilburg University
- 19 10.00 Eucharistie, Grave
- 20 10.00 Dag van de diakens
16.00 Adrianusstichting
- 21 10.00 overleg bisdom - PKN

- 23 10.00 stafvergadering
14.00 priesterraad
16.30 walking dinner stichting Bonaventura
- 25 9.30 gildemis, Vught
- 26 Eucharistie
- 27 16.00 'Space for Grace'
19.30 Lekenraad
- 29 kapittel zusters Dominicanes- sen, Nijmegen
- 30 10.00 stafvergadering
16.00 kathedraal kapittel

Synodaliteit proeven

De afgelopen periode is in Rome het synodale proces voortgezet met een eerste wereldwijde sy- node. De slottekst hiervan zal voor het einde van het jaar be- schikbaar komen.

Deze synode gaat niet zozeer over de leer van de kerk. Het is een synode waarin wij de Geest zoeken door elkaar te ontmoeten en naar elkaar te luisteren, elkaar te kennen en de verschei- denheid te respecteren. Een sy- node die ons kan helpen samen meer gemeenschap te zijn, zout der aarde te worden. Door ge- bed, stilte, meditatie en door te luisteren, gegrond in en gericht op Christus, ingefluisterd door de Heilige Geest.

Bisschop De Korte is op het bis- domkantoor ook aan de slag ge- gaan met het synodale proces. "We moeten het allereerst zelf inoefenen om op een synodale manier met elkaar om te gaan", aldus de monseigneur. In alle ge- ledingen van het bisdomhuis wordt ingestoken op houding en gedrag: luisteren naar elkaar, ruimte om vrijuit te spreken in een open en veilig klimaat waar de Heilige Geest de ruimte krijgt. "Laten wij goed luisteren naar wat Gods Geest door de an- der tot ons zegt, dan kunnen we groeien naar een synodale leef- stijl."

Bij het gesprek om de Geest draait het om goed luisteren, de ander voor het voetlicht te laten komen, en samen na te denken wat ons te doen staat. Een pro- ces van loslaten. Datgene losla- ten waar jij denkt dat het om draait en datgene omarmen wat de Geest voor ons samen te zeg- gen heeft. Geen proces van je gelijk halen, maar een proces om elkaar te verrijken en te ver- ruimen; zoals de Geest altijd weer, vaak verrassend, nieuwe ruimte schept.

Dat ontdekken is een mooie reis en leidt tot verbondenheid met elkaar. Verbondenheid die ge- meenschap vormt. Dat zijn de eerste vruchten die we hebben mogen plukken. Dat smaakt naar meer.

Startdag Vastenactie 2024

Op 4 november 2023 organiseert Vastenactie -voor het bisdom van 's-Hertogenbosch en bisdom van Breda- weer de traditionele startdag.

Volgend jaar staat klimaatveran- dering centraal en dan met name de gevolgen ervan voor kwetsbare gemeenschappen in Zimbabwe.

Tijdens de vastenactie-cam- pagne 2024 zullen we kennisma- ken met Thandekile uit Zim- babwe.

Deze jonge weduwe staat voor grote uitdagingen om te overle- ven met haar kinderen omdat door lange droge periodes, afge- wisseld met heftige regenval en overstromingen, het verbouwen van groente veel moeilijker is geworden.

Thandekile is weduwe geworden door COVID-19 en doet er alles aan om haar kinderen een toekomst te geven. Door klimaatverandering en armoede door Corona verliest ze terrein en heeft ze moeite om haar twee jonge kinderen van voedsel te voorzien.

De startdag vindt plaats op zaterdag 4 november in cultureel centrum de Boodschap te Rijen en is bedoeld voor alle MOV- en diaconiegroepen, PCI's en alle pastorale beroepskrachten. Aanmelden kan via: info@vastenactie.nl

Missiemaand

Dit jaar viert de Kerk wereldwijd de Wereldmissiemaand onder de titel 'Met brandend hart' (Lucas 24, 32).

De christenen in Libanon hebben een hart dat brandt van naastenliefde en van de missie daar te zijn waar mensen in moeilijkheden zijn. Zij verlaten het land niet, zij blijven om een bron van hoop te zijn voor mensen. En inderdaad mensen krijgen weer hoop door alle kerkelijke initiatieven daar. Een voorbeeld is de parochie St. Maron. De parochianen bezoeken bijna dagelijks fa-

milies en alleenstaande mensen in hun wijk. Ze organiseren eten en medicijnen en scheppen mogelijkheden tot bezigheden. Hun geloof en hun verbondenheid met elkaar geven hen kracht. Daarom steunt Missio dit jaar het pastorale werk van de christenen in Libanon.

Een MOV-groep aan het woord

Zoals iedere jaar tijdens de Missiemaand geven we het woord aan een MOV-groep uit ons bisdom om te vertellen hoe ze hun missieopdracht vormgeven en concreet maken hier in ons bisdom of in het buitenland. Een aantal MOV-groepen uit ons bisdom is gemuteerd tot een stichting. Een ander aantal werkt samen met stichtingen in Nederland en/of met lokale partners in het buitenland. Dit jaar geven we het woord aan stichting MOV Eindhoven.

Stichting MOV Eindhoven timmert al lang aan de weg met scholing en werk voor jonge vrouwen in Noordoost-Kenia. Honderden meisjes kregen de kans naar school te gaan en een beroepsopleiding te volgen. Dit jaar zijn bijvoorbeeld 14 meisjes geslaagd voor hun middelbare schoolexamen. Twee zijn begonnen met een gouvernementele beroepsopleiding (community Health Assistant en Orthopaedic Trauma Medicine). Dankzij de hulp van donateurs en opbrengst van activiteiten hier in Nederland (solidariteitsmaaltijd in Nuenen, deelname aan gecombineerde vastenactie in Eindhoven, Nuenen, Gerwen en Nederwetten), heeft de MOV hun eerste schooljaar kunnen betalen. Als de twee studenten het eerste jaar halen, kunnen ze plaatselijk een studiefinanciering voor het volgende jaar aanvragen. Ook zet de MOV zich in om de werkgelegenheid, en daarmee voedselzekerheid en een stabiel

inkomen te stimuleren. Momenteel lopen er 14 projecten, waarvan het Kombola-landbouwproject het meest recente is (een project voor de inwoners van Kombola door vrouwen opgezet). Met de aanleg van een nieuw irrigatiesysteem en zelfgegraven sloten, nieuwe materialen en workshops door lokale partners is, na vier jaar intense droogte, de oogst in Kombola nu zo groot dat de voedselzekerheid tot aan de komende oogst dit najaar gegarandeerd is. Het minimaliseren van het ge-

bruik van schadelijke pesticiden door middel van slim planten krijgt ook veel aandacht. Tevens zijn er 60 schaduwbomen bij huizen en 20 bij de scholen in Kombola (Kenia) geplant. We ontvangen zeer enthousiaste berichten van de lokale partners over de voortgang en de grote betrokkenheid van het dorp, waar ook de chieft een grote rol speelt. Dit alles doen ze vanuit een 'brandend hart'.

Bedevaart Rome 2025

2025 wordt er in de katholieke Kerk weer een Heilig Jaar gehouden. De Nederlandse bisdommen organiseren in dat jaar samen een nationale bedevaart naar Rome. In oktober 2023 zijn in het hele land zogeheten 'save-the-date-posters' verspreid om die reis, die gepland staat van 26 april tot en met 3 mei 2025, aan te kondigen. Een Heilig Jaar of Jubeljaar is een traditie in de katholieke

kerk die teruggaat tot het jaar 1300 en gebaseerd is op een nog ouder Joods gebruik. Aanvankelijk werd een Jubeljaar eens in de 50 jaar gehouden; tegenwoordig eens in de 25 jaar. Het is een jaar om extra aandacht aan je geloof te besteden, om te pelgrimeren en om een nieuwe start te maken.

Een bekende traditie tijdens een Heilig Jaar is het plechtig openen van de zogeheten 'heilige deuren', waardoor pelgrims de vier grote basilieken in Rome kunnen betreden.

Samen op pelgrimstocht

Paus Franciscus heeft gelovigen uit de hele wereld uitgenodigd om tijdens het Heilig Jaar 2025 op bedevaart naar Rome te komen. Tijdens de schoolvakantie in mei 2025 wordt -vanuit katholiek Nederland- een nationale bedevaart naar Rome aangeboden. Pelgrims uit alle bisdommen en katholieke maatschappelijke organisaties trekken dan samen naar het graf van de apostelen Petrus en Paulus. Op het programma staat een gezamenlijke viering in de Sint-Pieter, maar ook in de andere bekende basilieken. Daarnaast heeft ieder bisdom ook eigen vieringen in een van de vele kerken in Rome. Op woensdag in die week staat deelname aan de algemene audiëntie van de paus gepland. Mogelijk vindt er ook een aparte ontmoeting van de Nederlandse pelgrims met de paus plaats.

Pelgrims van hoop

Het internationale thema van het Heilig Jaar 2025 luidt: 'Pelgrims van de hoop'. Voorafgaand wordt, als voorbereiding op het Jubeljaar, in 2024 een Jaar van Gebed gehouden. In de loop van het jaar zal daar op diverse manieren aandacht voor worden gevraagd.

Wie aan de nationale bedevaart naar Rome wil deelnemen, kan

nu alvast de datum in zijn agenda reserveren: **26 april tot en met 3 mei 2025.**

Meer informatie volgt op: rome2025.nl

Save the date!

Afgelopen drie jaar organiseerde de afdeling familiepastoraat rond de zomer een dag voor gezinnen. We gingen op bedevaart naar Maria in Den Bosch: Er was eens ... een meisje uit Nazareth. We liepen in Tilburg in de voetstappen van de zalige Peerke Donders. In Heilig Landstichting gingen we afgelopen juli op zoek naar de Wonderlijke 7. Wie goed heeft opgelet, weet dat dat de 7 sacramenten van de Kerk waren.

Ook in 2024 zal de afdeling familiepastoraat een dag voor gezinnen organiseren. Wat zal het thema zijn? Er zijn ideeën... Maar wat al wel vaststaat is de datum: **zaterdag 31 augustus 2024.**

We verlaten hiermee het eerste weekend van juli, omdat de zomervakantie in 2024 vroeg begint. Dus meteen na de zomervakantie neemt een nieuw team u mee naar een nieuwe ervaring.

Zaterdag 31 augustus 2024: noteer het alvast in uw agenda!

Gerardusfonds

Bisschop de Korte steunt graag diaconale en oecumenische projecten.

In dat kader is het **Gerardusfonds** opgericht.

Als u de bisschop wilt steunen, kunt u een gift overmaken.

Uw schenking is welkom op bankrekeningnummer:

NL48 ABNA 0403 9331 10

ten name van:
Gerardusfonds Den Bosch

Bij voorbaat veel dank!

Colofon

NieuwsBrief is een uitgave van **bisdom van 's-Hertogenbosch**. De BisdomNieuwsbrief wordt gratis verspreid bij het pastoraal kader en bij belangstellenden.

Een bijdrage ter dekking van de kosten wordt op prijs gesteld (publiciteitsfonds NL63 INGB 0001 3284 65)

Aan- / afmeldingen en wijzigingen voor de nieuwsbrief graag doorgeven via mail: nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

Bezoekadres:

Parade 11
5211 KL 's-Hertogenbosch

Postadres:

Postbus 1070
5200 BC 's-Hertogenbosch

T 073 523 20 20

E info@bisdomdenbosch.nl

W www.bisdomdenbosch.nl